

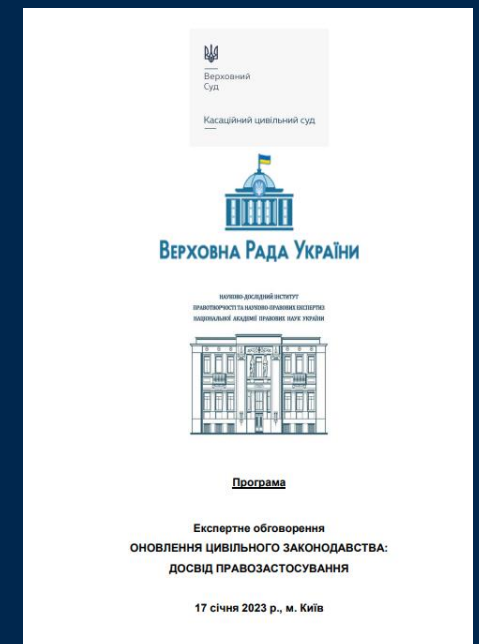

Верховний
Суд

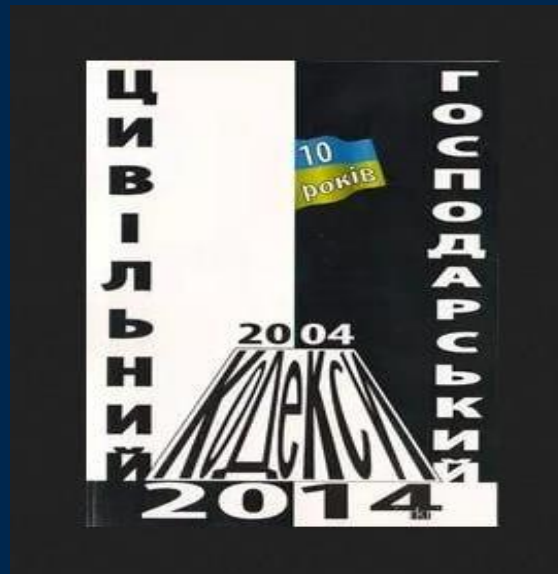
Окремі ремарки в межах експертного обговорення «Оновлення цивільного законодавства: досвід правозастосування»

Василь Крат,
суддя Верховного Суду,
кандидат юридичних наук, доцент
Telegram: <https://t.me/glossema>

17 січня 2023 року

Господарський кодекс, як закон, який з моменту свого прийняття, не має реального практичного значення, є юридичним «пам'ятником» пережиткам радянського минулого українського народу, який навіть з точки зору юридичної техніки написаний в дусі соціалістичного реалізму (що легко відчувається просто при ознайомленні з термінологією та структурою цього документа).

ГК чи ЦК УРСР?!

Порівняння ст. 174 ГК із ЦК УРСР 1963 р. дозволяє стверджувати, що в ГК практично відтворений зміст ст. 4 ЦК УРСР 1963 р., з невеликим уточненням про суб'єктів господарювання. Наприклад, це підтверджують, зокрема, такі фрази як:

«з угод, передбачених законом, а також з угод, хоч і не передбачених законом, але таких, які йому не суперечать» (абз. 2 ч. 2 ст. 4 ЦК УРСР 1963 р., абз. 4 ч. 1 ст. 174 ГК);

«внаслідок придбання або збереження майна без достатніх підстав» (абз. 5 ч. 2 ст. 4 ЦК УРСР 1963 р., абз. 5 ч. 1 ст. 174 ГК);

«подій, з якими закон пов'язує настання наслідків» (абз. 7 ч. 2 ст. 4 ЦК УРСР 1963 р., абз. 6 ч. 1 ст. 174 ГК).

Майже аналогічну редакцію має й ст. 144 ГК, за винятком того, що вона стосується визначення підстав виникнення майнових прав та обов'язків.

Яке «обличчя» сучасного приватного права !?

Добросовісність та її прояви (зокрема, доктрина *uberrima fides, venire contra factum proprium* (заборони суперечливої поведінки), розумність.

Принцип тлумачення *favor contractus* (тлумачення договору на користь дійсності) та *contra proferentem* (слова договору повинні тлумачитися проти того, хто їх написав).

Принципи права у практиці Верховного Суду: тернистий шлях від букви до духу

2023-01-16

Покажіть, де це написано?

Питання, винесене в епіграф цієї статті, здатне «вбити» право. Але «вбити» право або ж істотно зашкодити йому це питання спроможне тільки у тому разі, якщо той, хто має на нього відповіді, справді розпочне шукати пряму на нього відповідь. І, не відшукавши, що це десь таки написано, підніме білий стяг і визнає, що в правовому диспуті він зазнав поразки, бо це ніде не написано.

Договір як універсальний регулятор

За допомогою такого **універсального регулятора приватних відносин як договір** його сторони можуть регулювати застосування, зокрема: парафування (підписання кожної із сторінок договору) з метою забезпечення ідентичності примірників договору; визначення того, який із примірників договору має пріоритет при різних редакціях примірників договору. У разі наявності таких правил в договорі, то саме за їх допомогою має вирішуватися «конкуренція» примірників договору стосовно тих чи інших умов.

У випадку, коли сторони не урегулювали в договорі парафування (підписання кожної із сторінок договору) та визначення того, який із примірників договору має пріоритет при різних редакціях примірників договору, то найбільш розумним та прийнятним є висновок, що сторони не домовилися щодо тих умов, які відрізняються і в цьому разі відносини сторін мають регулюватися нормами актів цивільного законодавства (**постанова КЦС від 18.05.2022 у справі № 613/1436/17**)

Договір як універсальний регулятор

За допомогою такого універсального регулятора приватних відносин як договір його сторони можуть регулювати застосування в своїх відносинах юридично-значимих повідомлень (зокрема, порядок надсилання, визначати, коли повідомлення вважатиметься отриманим) (постанова КЦС від 12.05.2022 у справі №756/15123/18)

Скасування ГК це не скасування господарського суду

б) Центральні суди

Центральні судові установи склалися зі судів: 1) господарського, 2) комісарського, 3) асесорського, 4) маршалківського і 5) суду панів-ради.

1. *Господарський суд* — це був безпосередній суд господаря, тобто великого князя, який за засадами попередньої доби вважався найвищим суддею краю, від якого походила усяка судова влада. Він проводив розправу і вирішував справу сам, хоч звичайно на суді були присутні його урядовці або пани-рада, князі і бояри, але тільки з дорадчим голосом. Цей суд розглядав усі справи осіб, що безпосередньо підлягали великому князеві, та чимало важливих справ, передовсім політичних, зв'язаних з державними фінансами, питаннями шляхетської чести тощо. А втім, великий князь міг взяти під свій розгляд усякі інші справи, а також розглядав апеляції і отзови (скарги на суддів) на вироки нижчих судів. За староруськими традиціями цей суд відбувався там, де перебував великий князь. З часу II Литовського статуту коло безпосередньо підвладних господареві осіб дуже зменшилося. Господар розглядав справи особисто, але він міг також доручити їх визначеним особам, комісарам або асесорам, від яких і пішли назви цих великокняжих судів. Якщо в господарському суді не брав участі сам великий князь, від його вироку можна було відкликатися до великого князя, який міг вирок затвердити, змінити або й скасувати.

Верховний
Суд

Дякую за увагу!